

Namn på riktlinje:
9.1. Palliativ vård och rutiner vid dödsfall inom LSS och socialpsykiatri
Godkänd av:
Erik Lindén, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Senast reviderad:
2022-10-24

9.1. Palliativ vård och rutiner vid dödsfall inom LSS och socialpsykiatri

Inledning

Kommunen har, i sitt huvudmannaskap, hälso- och sjukvårdsansvaret för personer boendes i de kommunala boendeformerna inom LSS (gruppboende/ serviceboende och daglig verksamhet) och socialpsykiatri upp till "sjuksköterskenivå". Ansvaret för läkarinsatserna ligger på Region Stockholm. Detta innebär att kommun och region har olika ansvar då någon avlider inom ovanstående verksamheter. Samarbete krävs därför mellan dessa båda huvudmän.

Kommunens ansvar för hälso- och sjukvård upp till "sjuksköterskenivå" gäller årets alla dagar under dygnets alla timmar. För LSS respektive socialpsykiatri har kommunen upphandlat separata utförare av dessa hälso- och sjukvårdsinsatser. Respektive utförare finns åtminstone att tillgå helgfria vardagar mellan kl. 08:00 och 17:00. Under övriga tider (kvällar, nätter och röda dagar) utförs uppdraget eventuellt av underleverantör/joufföretag.

Såväl personal på boendeenheten som personal från utföraren av hälso- och sjukvård ska säkerställa att den palliativa personen får en god, värdig och patientsäker vård, både i livets slutskede och vid omhändertagandet av den avlidnes kropp.

Den boendeenhet där patienten avlidit har kostnadsansvaret för transport av den avlidne¹ medan placering kommun har kostnadsansvar för förvaring av den avlidne. Ansvaret upphör först när kroppen överlämnats till begravningsentreprenör. Utifall närmast anhörig själv önskar ombesörja transport av den avlidne till bårhus, bör en skriftlig överenskommelse ha upprättats innan dödsfallet mellan närstående och respektive hälso- och sjukvårdsutförare. Antal timmar som avliden får finnas kvar på boendeenheten bör inte överstiga 24 timmar.

Sollentuna kommun har avtal med företaget Politivagn AB gällande transport av avliden. Transport för bårhusförvaring sker till Karolinska universitetssjukhuset, Solna.

¹ kostnadsansvar för anlitande av Politivagn AB gäller vid samtliga dödsfall förutom vid läkares beslut om obduktion, borttagande av pacemaker eller annat explosivt material. I dessa fall är det AISAB som ska ombesörja bårtransport och då är det regionens kostnadsansvar.

Namn på riktlinje:
9.1. Palliativ vård och rutiner vid dödsfall inom LSS och socialpsykiatri
Godkänd av:
Erik Lindén, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Senast reviderad:
2022-10-24

Ansvarsfördelning

Verksamhets- eller enhetschefens ansvar

Chef för respektive boendeenhet ansvarar för att säkerställa att samtlig personal på boendet har kännedom om den lokala rutin som utföraren av hälso- och sjukvård har vid dödsfall inom verksamheten. I de rutiner som finns är det därför viktigt att det framgår vilken arbetsordning som gäller för respektive yrkesgrupp när dödsfall inträffar. Det är även mycket viktigt att aktuella telefonnummer till ansvarig hälso- och sjukvårdspersonal finns tillgängliga. Utifall ASIH tagit över hela eller delar av ansvaret för vården ska det tydligt framgå vem personalen ska ringa beroende på vilken tidpunkt på dygnet som dödsfallet sker (ASIH, upphandlad utförare av basal hälso- och sjukvård/jouretag alt. ambulans).

Personal på boendets ansvar

Personal på boendet ansvarar för att skyndsamt kontakta sjuksköterska vid misstanke om dödsfall eller när misstanke om dödsfall är nära föreliggande. Är dödsfallet inte väntat ska även ambulans omedelbart tillkallas. Personal ska vara behjälpliga läkaren med att kunna uppge ungefärligt klockslag patienten avled. Efter det att dödsfall fastställts av läkare ansvarar boendets personal för, i samråd och ev. i samarbete med sjuksköterska, omhändertagandet av den avlidne. Omhändertagandet ska även ske i samråd med anhöriga. Exempel på det som ingår i omhändertagandet är: sluta ögonen, sätta in ev. tandprotes, tvätta av kroppen om det behövs samt påtagande av andra kläder. Smycken och klockor får inte medfölja den avlidne till bårhuset utan skall tas av och kvarlämnas i lägenheten (eller låsas in i t.ex. medicinskåp). Önskar anhöriga att värdeföremål skall medfölja den avlidne, t.ex. vigselringar eller andra föremål av värde, kan dessa i senare skede överlämnas till begravningsbyrån som ombesörjer att den avlidne får med sig dessa föremål vid kistläggningen.

Sjuksköterskans ansvar

Sjuksköterska ansvarar för att läkare kontaktas för fastställande av dödsfall. Helgfria vardagar mellan kl. 08:00 och 17:00 kontaktas den vårdcentral där patienten är listad och övrig tid (jourtid) kontaktas jourläkare via 1177 (Vårdguiden).

Sjuksköterska ansvarar för att närmast anhöriga underrättas. Sjuksköterskan ska dokumentera dödsfallet i omvårdnadsjournalen. Sjuksköterskan ska ta bort eventuella sonder, katetrar, infusionsnålar och sätta på ID-band. Sjuksköterska ansvarar för att beställa bårtransport (Politivagn AB). Sjuksköterska fyller i MAS bilaga 9:2². *Kvittens vid bårtransport* och säkerställer att denna blir underskriven av transportör för att därefter läggas till patientens HSL-journal. Uppge alltid vid bårbilsbeställningen om anhöriga förväntas vara kvar på boendet

² Bilaga 9:2 finns att tillgå på MAS hemida www.sollentuna.se/mas

SOLLENTUNA KOMMUN

Vård- och omsorgskontoret

Namn på riktlinje:
9.1. Palliativ vård och rutiner vid dödsfall inom LSS och socialpsykiatri
Godkänd av:
Erik Lindén, medicinskt ansvarig sjuksköterska
Senast reviderad:
2022-10-24

när bårtransport kommer. Sjuksköterskan ansvarar för att transport av avliden ej sker förrän alla nödvändiga formaliteter är klara (se läkarens ansvar) och anhöriga hunnit ta farväl.

Läkarens ansvar

Läkarens ansvar är att konstatera dödsfallet, fylla i bårhusremiss³ samt utfärda dödsbevis. Om dödsfallen inte är väntat ska ibland även polis tillkallas för att utreda om ev. brottsmisstanke föreligger. Exempel på när detta kan vara aktuellt är misstanke om felbehandling kopplat till hälso- och sjukvård (lex Maria), plötslig död hos tidigare frisk person samt misstanke om självmord. Läkare ska i samråd med sjuksköterska säkerställa att närmst anhörig underrättas/underrättats om dödsfallet.

³ Region Stockholms bårhusremiss finns att tillgå via länk på MAS hemsida www.sollentuna.se/mas eller på www.vardgjivarguiden.se. Kommunens kombikod (används vid boendeplaceringar som genomförts av Sollentuna kommun) är 00075 001 093. Vid placering som genomförts av annan kommun, v.g. kontakta berörd kommun för aktuell kombikod.